Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Tractatus de nobilitate

urn:nbn:de:bsz:31-300764

Visual Library

Math.xv. ¶ Applicauim⁹ alias cōſidera‑
tionē hāc p̄cipue vtilē ad materiā reducti‑
onis grecoꝝ.ſed nūc omittam⁹ ¶ Clauis
eſt hec cōſideratio p̄ inueniēdo cōſter natu‑
ram ꝛ cōditiōem toti⁹ euāgelice hierarchie
Et quō regimē ei⁹ monarchicū ē ꝛ regale q̄
ad ſpūalia ex imobili inſtitutiōe xp̄i. Utrū
vero ſit exiſtimādū q̄ ad tp̄alia ēt eccīe dedi‑
cata.nō ita eſt manifeſtū. Scitis cōcerta‑
tiōes iſtic innūeras eſſe dicētib⁹ alijs q̄ ec‑
cleſia nihil h̄z tp̄ale niſi a dn̄is p̄ncipibus
alijs vero in oppoſitū certantib⁹ q̄ oīa ſūt
eccīe/ſed lites has vel numerare hic vel di‑
rimere/nō nr̄m eſt. ¶ Uiceſima cōſide.
B ¶ Dn̄s voluit eruditis in ſacris canonib⁹
licētiā doctoralē imptiri.q̄tin⁹ h̄rent ex h̄
autoritatē/nō ſolū docēdi ip̄os canones/
ſed eos doctrinal'r interptādi exponēdi vel
gloſandi. Hoc inter cetera maxime op̄at li‑
cētia doctoralis.et illud rōnabil'r.nō ei po‑
tuit omni hora fieri recurſus ad cōditorē
canonū. Propterea eruditis ꝛ approbatis/cō‑
ferēda fuit talis autoritas doctoralis. Nō
ſolū ip̄is ſed ēt p̄ncipali⁹ theologis.p̄ſertim
vbi dubietas oriret̄ ex his ꝛ circa ea q̄ ius e‑
uāgelicū pōt ad elucidatiōem deducere.et
quēadmodū architectonica p̄ncipat̄ ſubal‑
ternate ſcie.ꝛ ſic ex p̄ncipijs cōcluſiōes exa‑
minant̄ ꝛ p̄bant̄ ſi recte ſunt ¶ Deniqꝫ cās
alias lnie doctoralis eē dicim⁹.q̄tin⁹ euitet̄
cōfuſio in politico regimie.ꝛ ne inſufficiēs
vel imerit⁹ ad hoc ip̄m ſe ingerat. Nā po‑
ſtremo honor alit artes dicit Cicero ꝛ oēs
accedūt ad ſtudia p̄pter gl'az ¶ Poſtulem⁹
tandē/vt dn̄s p̄rfamilias ſupmus/nos ita
ſolui ꝛ ad ip̄m deduci p̄cipiat/iuxta figurā
aſine ꝛ pulli ei⁹ q̄ ad hierl'm celeſtē ip̄o ſedē‑
te ꝛ dirigēte p̄ueniamus. ¶ Finit.

E ¶ Incipit tractatus
eiuſdem de nobilitate.

Homo q̄dam nobilis/abijt in re‑
gionē lōginquam accipe ſibi re‑
gnū. ¶ Quis hō iſte nobilis ni‑
ſi ih̄s xp̄s nobiliſſimi regꝭ dauid
inclita ples? De q̄ p̄ allegoriā Eccs ait.be‑
ata terra cui⁹ rex nobilis ē. Et in laudē ſa‑
piētie ait idē in p̄abolis. Nobilis i portis
vir ei⁹.cū ſederit cū ſenatorib⁹ terre. Qui p̄‑
terea de ſe loq̄bat̄ ſamueli. Qui me cōtem‑
nūt/erūt ignobiles. ¶ Dicam⁹ igitur aliq̄
de nobilitate.ſumētes occaſionē ex p̄rēmi‑
ſitis egregij dn̄i Guilhelmi ſanet.ꝛ nobili‑
tate cōpoſiti. ¶ Nobilitas p̄mo deſcribit̄.
ſcd̄o diuidit̄.tertio ignobilitas p̄ādet̄.q̄rto
corollariū quadruplex elicietur.

Nobilitas eſt eminētia q̄dā vel p̄n‑
cipalitas. vel excellētia inter alias
res ſui generis.h̄ns facultatē aliq̄
in illas p̄ſertim p̄pinq̄s influēdi. Nobil' id‑
circo dicit̄ hic accipe regnū ſibi ſiue regim̄
aliq̄d alioꝝ.p̄pter influtiuā ptātem. ¶ No‑
bilitas ſic deſcripta cōuenit cū libtate.q̄ eſt
dignitas aliq̄ ſuꝑpius nō alteri⁹ grā. De‑
terminatio ptz p̄mo polit̄.multa p̄ exēpla.
q̄m̄ i omni genere dn̄at̄ aliq̄d vnū qd̄ in il‑
lo genere p̄mū eſt ꝛ nobiliſſimū.tā in aiatꝭ
q̄s in aia carētibus. Hec deſcriptio p̄ ſequē‑
tia p̄ſpicua magis eſt.

Nobilitas ſic accepta generaliter re‑
pitur in maiori mūdo.et ſil'r i mio‑
ri multis modis.quēadmodū va‑
rie ſunt hierarchie ꝛ p̄ncipatus.q̄m̄ nō eſt
nobilitas ſine p̄ncipatu quodā. ¶ Nobi‑
litas in p̄mis eſt ſupeminēter nec extra i ip‑
ſa trinitate btā.que ad ſanū intellectū dici‑
tur ſupceleſtis hierarhcia Eſt eni in p̄rēſō‑
talis nobilitas ſeu dignitas vel autoritas
q̄ notificatur p̄ duas n̄atiōes iſtas. Inna‑
ſcibilitas et p̄ncipiū de nō principio. Si‑
militer in filio reſpectu ſpūſcti.nec dicitur
ignobilitas idcirco in ſpūſctō. Quoꝝ de‑
claratio theologis remittatur. ¶ Nobili‑
tas eſt i angelis ſm̄ triplicē hierarchiā que
celeſtis appellatur.p̄mā ſcd̄am tertiā. No‑
bilitas rurſus ē i eiſdē angelis i iſta q̄libet
triplici hierarchia ſm̄ tres ordies cōtētos
in q̄libet.vt in p̄ma.cherubin ſeraphin et
throni ¶ Nobilitas ē in eccīaſtica hierar‑
chia q̄ ſubceleſtis dicitur exēplata p̄ cele‑
ſtē.ſm̄ tres ſtat⁹ eccīe.p̄mos medios ꝛ in‑
fimos.ad q̄s ſpectat ſecularē hierarchiam
in dicta reducere p̄ tres act⁹ hierarchicos.
q̄ ſunt purgare illumiare ꝛ pficere. In q̄q̄‑
dem ſeculari policia/ſignabiles ſunt tres
ſtatus p̄ tp̄aliū regimie.ſuo mō. In cui⁹ ſu‑
p̄mo ſtatu vulgarior ꝛ vſitatior nobilitas
collocata p̄ncipatur. ¶ Nobilitas cōſeq̄n‑
ter ꝛ large ſumpta.ponitur a philoſophā‑
tib⁹ et theologis ſm̄ quattuor gradus cre‑
aturarū quarum alique habent eſſe ſolum
naturale. Alia eſſe et viuere.quedam eſſe ꝛ
viuere et ſentire.reliqua ſicut homines/p̄‑
ticipant eſſe viuere et ſentire. quibus eti‑
am hominib⁹ ſuperadditur intelligere.

F ¶ Nobilitas p̄mo triplici genere creatura
rū/cōſideratᷣ ſm̄ p̄eminētiam rerū natura/
liū inter ſe/ſm̄ cauſalitatē ꝛ effectū. Sic no
bilꝰ ē corpꝰ celi q̄ȝ elemēta. Sic auꝝ ꝛ gē/
me nobiliores ſūt plūbo aut luto. Sic ſol
luna venꝰ iupiter/pluſq̄ȝ ſaturnꝰ aut mars
et mercuriꝰ in vtroq̄ȝ p̄cipat. Nihil ei im/
pedit q̄n eadē res ſit nobilis et ig̃bilis /re/
ſpectu diuerſoꝝ p ſupioꝝ ꝛ inferioꝝ ꝯpa/
tiōem. ſicut ī eadē celeſti hierarchia ꝛ p̄l'ib'
alijs ſil'ib'/palā cōſtat ¶ Diſtinctio de no
bilitate pſpicua ē ſil'r in ſolū viuētib' vt in
arborib' ꝛ plātis. q̄rū nobilioꝛ ē q̄ ꝛ pfecti/
oꝛ. p̄ſertim in attributiōe ad v̄tutes opati/
uas pfectiōes. vel ad ſe vl' ad alias res actu
audas ¶ Poſtremo in aīalibꝰ brutis piſci
bus ꝛ auibꝰ/facile ē nobilitatē ꝛ ig̃bilitatē
varijs reſpectibꝰ intueri. Sic aq̄la nobili
oꝛ inter aues. ſic cete vel Delphines inter
piſces. ſic aries iter pecudes. ſic leo inter fe
ras ſeu ferales aīantes. ſic iter ſpētes regu/
lus q̄ tn̄ pueria ē nobilitas. vbi q̄ nocētioꝛ
eſt. p̄ncipalioꝛ reputatᷣ. ſic ī demonibꝰ repo
nūtur p̄ncipatꝰ vbi nōis abuſiōe deterioꝛ
et dānatioꝛ/nobilioꝛ inter eos dici poteſt:
ſed veraciter ignobilitas habēda eſt ¶ No
bilitas in homine tanq̄ȝ in minori mundo
p̄dictis omnibꝰ modis poſt deū/poterit (ſi
ſubtiliter reſpicias) repiri. queadmodū pri
cipat iuxta deductiōem Greg: cum omni
creatura exponētis illud Predicate euan/
geliū omni creature. Dicitur idcirco conti
nere omnia. et omniū finis. ad intellectum
in p̄nci. Gen̄. poſitū. Et ad illud. Oia ſbie
ciſti ſub pedibꝰ eiꝰ. Et ad phm. ij. phil'. Et
Moyſen Deut. iiij. ¶ Nobilitas hōis re
pitᷣ in ſupiori mētis apice. q̄ creatura eſt ad
imaginē ꝛ ſilitudinē btīſſime trinitatis. ſe
cūdū tres potētias ī vna eſſentia. mēoriaȝ
intelligētiā ꝛ volūtatē ꝯformiter ad hierar
chias ꝛ ordines angeloꝝ. ¶ Nobilitas eſt
iterū in rōe ſm̄ duplicē portiōem ſupiorē ꝛ
inferiorē. tanq̄ȝ viꝝ ꝛ m̄lierē. ¶ Eſt pinde
reſpcū rōis iferioris nobilitas. dū cōpatur
ad ſenſualitatē tā iteriorē q̄ȝ exteriorē. et h̄
nō oīno diſſil'r ad hierarchiā eccl'aſticam ꝛ
ad tpalē ſm̄ eminētiā p̄ncipatuū. ꝛ excellē/
tiā p̄dictarū viriū ad inuicē. ſi coaptatio ſo
lerter fit. ¶ Nobilitas in hoīe q̄ ad ptes e/
therogenias corpis vt ſunt mēbra princi/
palia ꝛ officialia caput coꝛ epar. et minus
p̄ncipalia pedes manus inteſtina viſcera.
compatᷣ aut iuxta triplicē ſpm̄ pcedētem a

corde tanq̄ȝ imediatē ꝛ p̄ncipale inſtrm̄ aīe
quoꝝ vnꝰ eſt naturalis. aliꝰ ē vitalis. alius
aīalis. p̄portionabiliter ad illa q̄ dicta ſunt
de hn̄tibꝰ eſſe naturale ſolū. vel eſſe ꝛ viue/
re vel tria pariter eſſe viuere ꝛ ſentire ¶ No G
bilitate ſalie ꝯſiderantᷣ circa hoīem magis
ad cōem et familiarem de nobilitate conſi
deratiōem attēdēdo. Una ē cōcernēs bōa
tpalia ꝛ corpalia. nature ſcȝ ꝛ fortune ¶ Et
hec iterū tripliciter attēditᷣ. Uno mō vt ha
bentᷣ hec bona a p̄genitoribꝰ. auis. atauis.
et in ſurſū. Et hec ē ppl'aris acceptio q̄ſi ſo
la de nobilitate. Scd'o mō put hn̄tur hec
bona nouiter per induſtriam p̄priam cum
auxilio vel ſine/quorūdā amicoꝝ. Super
hoc iactare ſolent ſe diuites in mobilibꝰ et
īmobilibus ſupra ceteros cōuicinos ma/
xime vel remotos. Hinc eſt illud Satyrici
Et genus et mores/regia pecunia donat. ꝛ
q̄ pecunie obediūt oīa. cū ſilibꝰ diuitiarū.
p̄conijs. Tertio mō put habetur aliqua di
gnitas vel precellētia ſup alios. ex cōceſſio
ne regis alicuius vel imparatoris. Sic eniȝ
ad litteram nobilitātur aliq̄ prius plebei.
Sic induci poteſt illud Heſter. Hoc ho/
nore dignus eſt: queȝ rex voluerit honora/
re. Habet nobilitas hec ciuilis/ſuos gra/
dus et noīa. Eſt clara p̄clara indita gene/
roſa ſpectabilis ingenua egregia inſignis
illuſtris regia impialis. ¶ Nobilitas hūa
na reſpiciens principaliter animam vl' ho
minem vt homo eſt. magis attenditᷣ a phis
iuxta illud. Nobilitas ſola eſt: animuȝ que
moribus ornat. Hinc p̄terea ſeruitꝰ ꝛ ig̃bi
litas tradit ſcriptura de cam filio noe/pro/
pter peccatū introducta. Habet eni nobili
tas gradus ſm̄ amplioꝛē vel minoreȝ pfe/
ctiōem in virtutibꝰ. in ſapiētia ꝛ moribus
Quo in loco fas eſt inſeq̄ diſtinctionē the
ologicam/incipientium pficientiem et pfe
ctoꝝ. quā Areſto. nō ſiluit. ſub alijs licȝ ter H
minis ponens inter homines quoſdā con
tinētes velut incipientes. alios temparos
tanq̄ȝ pficientes. tertios heroicos tanq̄ȝ p/
fectos aut diuinales. De quoꝝ nūero he/
ctoꝛ erat. qui videbatur nō hoīs mortalis
eſſe filiꝰ ſed dei Fuit tpe Ciceronis ꝛ ſalu/
ſtij/cōcertatio ſup hac nobilitate quā cyce
ro dicebat ſe v̄tutibus ꝛ meritis adq̄ſiſſe.
Erat ei arpinas ignobilis vl' obſcurꝰ ſȝ lu
mē tā p̄deceſſoribꝰ q̄ȝ poſteritati ſue ſaluſti
us vt opponit ꝯ fecᷣ tenebras dedecorꝭ. ni/
gerrias poribꝰ ſuiſq̄ȝ ſequētibꝰ. Sūt iſup

apud ſaluſtium de bello iugurtino morda
ciſſime ꝛ acerbiſſime declamatiões marij/
haud nobilis gentele/cõtra ꝛ aduerſ⁹ no/
bilitatem. que voluunt circa nunc dictam
cardinem criminationis ꝓprioꝝ in nobili
bus facinoꝝ flagitioꝝ dedecoꝝꝙ moꝝ.
Quid ꝓdeſt illi quem mores ſordidãt/ ge/
neratio clara? Aut q̃d nocet illi generatio
vilis: quẽ mores adornant? Prodeſt ſm
Areſt. ad politice felicitatis quoddam de/
cus. qꝛ non oĩno felix eſt (ſm eũ) qui ſpecie
turpiſſimus eſt. ignobilis ꝛ ſine prole ¶
Nobilitas vero poteſt ſm theologos ma/
gis euebi. vt ſit vna. ꝑfectiſſimoꝝ hic/ ſm
tres theologicas virtutes militantiũ. Alte/
ra in celeſti felicitate ꝑpetuo regnantium.
Sic eni deus legit feciſſe xpianos gen⁹ ele/
ctum et regale ſacerdotiũ. Reges inſup et
regnũ tanꝙ nobiliſſime regnãtes. ſup oĩa
ꝑſertim in pleniſſimo ꝓprij corporis dñio. de
quo Sene. imparare ſibi maximũ impiũ eſt
Et Oratius latius regnes/ fragilẽ doman
do ſpm̃/ ꝙ ſi libiam remotis gadib iũgas
et vterq peius ſeruiet vni. Cõſonat Clau
dianus Tũc omnia iure tenebis cũ poteris
rex eſſe tui. Deniꝙ Salomon Melior ẽ
ſapiens viro forti ꝛ qui dñatur aĩo ſuo ex/
pugnatore vrbiũ. Quos oẽs xpi ſupat au
ctoritas Qui facit peccatũ/ ſeruus eſt pec/
cati. ꝛ ita ſeruus viliſſime rei. imo nihili. cũ
nihil fiant hoĩes cũ peccant. Illud inquã
nihil de quo Joh. Sine ipo fcm̃ eſt nihil
glo. i. pctm̃. Quid aũt magꝭ alienũ ab om/
ni nobilitate. q̃d prius aduerſum ſororiſue
libertati/ ꝙ ignobiliſſimũ ſeruitutis tẽ iu/
gum. ꝙ eſſe mãcipiũ taz impurũ abominã
dũ/ deteſtabile ¶ Poſtremo deducere cõ/
binatiões ꝛ cõpatiões oĩm q̃s nũerauim⁹
nobilitatũ/ ſtudioſe meditationi relinqua
tur. ꝛ occaſionẽ dediſſe ſuffecerit. ad ꝯgno
ſcẽdũ ꝑcipue ſpẽs ſex nobilitatũ in hoĩbꝫ q̃
magis in cõi tradũtur intellectu. q̃ ſunt na
turalis ꝑẽtalis hõeſtalis virtualis heroi/
calis ſupnaturalis. Quaꝝ ſingularũ talis
eſt deſcriptio ¶ Nobilitas naturalis eſt e
minẽtia q̃dã notabilis hoĩ ꝓueniẽs ex per
ſpicaci iudicio rõis. Hec aũt p ſe nõ ẽ mo/
raliter vel meritorie laudabilis. nec ex ele/
ctione liberi arbitrij ꝺꝛ laudabilis hec. Et
poſtmodũ qꝛ teſte pho. ij. phicoꝝ. Nõ mo
dicũ eſt/ p nihilo reputat. Tales etſi de iu/
re nobiles ſunt. fui ꝺ fctõ ſepe fiũt ¶ Nobi
litas ꝑentalis eſt ꝑeminẽtia q̃dã notabĩs
homini ꝓueniens ex laude cõditiõis ꝑen/
talis. nõ quidẽ ex ꝓmis ꝑentib qꝛ cõis eſt
ad oẽs. Hec ſilr nõ ẽ p ſe moraliter lauda/
bilis. qꝛ ex extriſeco venit. nec ex electõe ꝙ/
uis ꝓbabilis eſt (vt ait Areſt) de bonis bo
nos naſci. Hec a ꝓpriat apud nos velut an
thonomatice/ militãtis in armis ſtatui. ¶
Nobilitas honeſtalis. eſt eminẽtia quedã
notabilis hoĩ ꝓueniẽs ex bñplacito hone
ſtãtis ipm vel honeſtantiũ. vel p filialẽ ad
optiõem a principe vel ꝑ ꝓmotiõem ad di
gnitatẽ aliquã vt fit nouiter multis modis
Hec ſilr nõ eſt de ſe moraliter laudabilis
qꝛ venit ab extrinſeco. nec e ex electiõe ꝓpria
vt ſic. Hec cõfert vt hõ ſit caput ꝛ principi
um generis ſubſequẽtis. ſicut degeneres fi
unt ſui generis cauda vel terminus. Hec
poſſet dici ꝑſonalis vel aduẽticia. qm̃ ad/
uenit ꝑſone iã cõſtitute ꝛ extendit ad emi/
nentiã vnã notabilẽ tã eccĩaſticã ꝙ tpalez
vel ciuilẽ/ magꝭ ꝙ nobilitas ꝑental ¶ No
bilitas virtualis ẽ eminẽtia q̃dã notabilis
homini ꝓueniẽs ex aſſuefactiõe vel habi/
tuatiõe ꝟtutũ moraliũ. Hec qꝛ venit ab in
trinſeco ꝛ electione/ de ſe laudabilis eſt. ¶
Nobilitas ſupnaturalis eſt eminẽtia q̃dã
notabilis/ hoĩ ꝓueniẽs ex charitate q̃ ſup/
naturalis gr̃a eſt. p quã/ hõ fit p adoptiõez
filius dei. fit aĩa ſponſa xpi. fit templũ ſpũſ
ſcti: ſine qua nobilitates cetere nihil ſunt.
nihil ꝓficiũt. Obſunt potius aliqñ. qꝛ q̃d
altũ eſt hoĩb. abominatio eſt apud deum.
Remanet quoꝙ hõ fili⁹ ꝛ vas cõtumelie a
pud interitũ eternũ ꝛ ĩb deterioris cõditio
nis ſunt brutꝭ. Propterea nulla nobilitas
eligibilior eſt. nulla dignior. ꝙ eſſe xpianũ
re ꝛ noĩe. Et ita ꝑclariſſimus in rege frãco
rum titulus eſt q xpianiſſimus noĩetur

Ubſequẽter poſt datã nobilitatiſ
deſcriptiõem generalẽ/ q̃ ꝑticulari
bus põt adoptari. paucis dinaruz
ſpiritaliũ modificatiõib appoſitꝭ. vt tactũ
ẽ enumeratas iſup de nobilitate diſtinctio
nes tam̃ in maiori mundo q̃ macrocoſm⁹
ꝙ in minori q̃ microcoſm⁹ appellat. Su/
peſt de tertio dicere breuiter de igñbilitate q̃
p ſui deſcriptiõem ꝯtrarij/ ſatꝭ eminet. Re/
pitur quoꝙ ꝑcipue in ꝑuerſis moribus iu
xta gradus mltiplices vicioꝝ ¶ Prim⁹ igñ
bilitatis gradus eſt in demonib ꝛ damna
tis. Alter in beſtialibus/ ex corruptione vi
cioſa rationis ſub animalibus brutis. ſi/
cut eleuat ſuper hominem virtus heroica.

¶ Tertius grad⁹ eſt in intꝑatis ꝗ videli
cet ex habitu et electōe cum certa malicia
peccant gloriātes cū male fecerit. ¶ Quar
ti ſunt incōtinentes qui renitētes paſſiōi
bus ſed non firmo corde vel animo tādē
ab eis victi ſuccūbūt ¶ Ex pte vo corpis
bonorūqꝫ fortuitorū ignobilitas conſur
git tripliciter. Aut ex carētia clare ꝓpaga
tōnis aut ex defectu ꝓprie induſtrie ⁊ ami
corū ꝓmotionis. Aut qꝛ nō placet prin
cipibus eos honorare ditare vel nobilita
re Tales dicūtur agreſtes vl' ſerui natura
les vl' barbari vel biſſani vl' obſcuri vl' ru
ſtici Determīat āt phs pꝛio politice illos
hoēs eſſe naturalr̄ ſeruos ⁊ ingnobiles ꝗ
deficiūt in rōe. et corpore robur hñt quez
admodū nobilitaſ conſiſtit in clara ⁊ illu
minata rōe. licet corpus ſit debile. De ꝗ
dicit̄ cōſilio pollet cui vi natura negauit

¶k Colligā⁹ ꝑ pte q̄rta q̄druplex ex ꝓ
miſſis corolariū. ꝓmū ꝙ pulcritu
do toti⁹ vniuerſitatis conſiſtit in
conſeruatiōe nobilitatis Ita ꝙ illud pul
crum eſt quod cuſtodit ordinē ſeruat qꝫ
naturam. Sicut econtra turpis eſt ps ꝗ
ſuo non congruit vniuerſo. Quid autē
videre poterit ordinatius ꝗꝫ maioris hu
ius mūdi ſpeciem ꝑ concatenatōes duas
auream ſpūalium cauſarū ⁊ argenteā cor
poraliū ſecundū nobilitatē influēdi a ſu
ꝑioribus ad infima ꝑ media. Corolariū
ſecūdū. ¶ Pax ſanitas ſal⁹ libertas cuiuſ
libet politie reſidet in conſeruatōne et ho
noratōne nobilitatis. Econtra nihil ma
gis aduerſum paci nihil amplius cauſati
uum ſciſmatis ⁊ diſcidij ꝗꝫ nobilitatis vi
lipenſio dum iuxta verbū ꝓphete tumul
tuat̄ ignobilis contra nobilē dumqꝫ no
biles abijciūt prauis moribus ⁊ cōſilijs
ꝓpriam nobilitatem quam ſicut nec liber
tatem nemo bonus niſi cum vita perdit.
¶ Corolariū terciū libertas ſalus et ſani
tas microcoſmi reponitur et ſaluat̄ in trā
quilitate nobilitatis ſue dū mens ſupma
principatur rōi et ratio ſenſualitati ⁊ ſen
ſualitatis ptes nobiliores ſuas abſqꝫ im
pedimento virtutes exercent ſint ipe na
turales ſint vitales ſint aīales Habet enī
cōditio nobilitatis hoc ꝓpriū vt ſe nita
tur diffundere ⁊ cōicare ⁊ ſe q̄dāmodo da
re. Ex aduerſo aūt et ruſticitas que dicit̄
non a rure ſed a ruditate ſatagit rapere et
ad ſe eſſe Propterea recte paul⁹ inducit eē
beatius ⁊ ita nobilius dare ꝗꝫ accipe. Et
ꝓinde dānatius et ſic ignobili⁹ diripere e
ꝗꝫ ꝑdere ¶ Corollariū quartū. Nulla res
ēt ita degenerare quin nobilitatē aliquā
retineat. ſicut ⁊ entitatē. Et ita nobilitas
eſt in demonibꝰ ⁊ dānatis. qui tamē ideo
dicūtur ꝓprie deteriores ex dei cōtemptu ⁊
blaſfemijs ſicut ꝓportionabiliter apd̄ via
tores blaſphemos/homicidas/raptores
dici deniqꝫ ⁊ ſue legis contēptores/⁊ ea ꝑ
pter ignobiles intellige ſed nō eſt in oīb⁹
manifeſtuz. Propterea nobilitas vna vel
altera colit̄ et honorat̄/quouſqꝫ hō ille q̄
dā nobilis/qui in celi longinquā abijt re
gionē accipe regnū patris. reuertet̄ ad iu
diciū/maifeſtaturus abſcōdita cordium.
dū alligabit reges ꝑuaricātes in cōpedibꝰ
⁊ nobiles degeneres/ī manicis ferreis vbi
ſempitern⁹ horror inhabitabit. Nobiles
vero meritis ⁊ gratia ꝑditos/ vocabit di
cens Venite benedicti patris mei. ꝑcipi
te regnū qd̄ vobis parū eſt ab origine mū
di. Plena prorſus eterna iocūdiſſima qꝫ
talis erit nobilitas. ¶ Finit.

¶ Sequitur tractat⁹ ¶l
eiuſdē de conſideratōib⁹ quas debet habe
re princeps.

C Laro eruditori ⁊ confeſſori/ſe
reniſſimi principis/dñi karoli
ſeptimi/gratia dei/ francoꝝ re
gis Joh. de Gerſon ſalutē. ⁊ ad
prefulgidū ſapiētie culmē/ ꝑlem regis in
clitā ꝑuehere. ¶ Si laudabilis ⁊ merito
ria eſt pueri cuiuſlibet eruditio ad religio
nē et virtutes (cuz ſtulticia colligata ſit in
corde eius ſenſuſqꝫ et cogitatio ꝓna ſint
in malū) quis nō videat ꝗꝫ laudabilioris
ſupra modū meriti ſit/hoc agere ī filio re
gis. ꝗ regnaturus ⁊ gubernaculū ſeu cla
uū claſſis totius reipublice: moderatur⁹
expectat̄. ¶ Age itaqꝫ qd̄ agis vir ornate.
nō deerit petitōibꝰ tuis mea q̄ad potuerit
ſedulitas. En opuſculū triū dieꝝ ſuſcipe
(quale tu puto q̄ſiſti) ꝯplectens in ſe cōſi
deratōes ſeu meditatōnes aliq̄s ex pſona
principis noīati Quē tecū bene valere de
ſidero/qm̄ in ſalute ei⁹ noſtra reponitur.
Vale ergo. ⁊ circūſonantes ꝑcelloſe curie
fluct⁹/tu ex ſublimi rōis arce vel ſpecula/
tanqꝫ ex alta rupe/īꝑturbat⁹ circūſpice

¶ Explicit prologus.